

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Kopirisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 števk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 20.

V Ptuj v nedeljo dne 6. oktobra 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“
za celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čilom ob enem tudi pošlje celo naročnino
v znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
do novega leta naš častnik **zastonj**.

„Fihpos“ in kmečki program.

Težko je za pravice kmečkega stanu nastopiti, kajti
akor hitro kdo usta odpre in govori za kmeta, takoj
padejo gospodje advokati in nekateri duhovniki raz-
prijati in psovati. Tega smo mi sicer že navajeni, ali
ko žalostno pa je, ako jeden častnik, kateri vedno
travi, da je kmečki častnik in da zastopa kmečke
interesi, udriha po kmečkem programu.

To je častnik „Naš Dom“ po domače „Fihpos“,
ki je v svoji zadnji številki pisal tako-le:

„V zadnjih številkah je „Štajerc“ postal silno radodaren,
zmetom obeta zlate gradove, deželo, kjer se med in mleko
li. „To pač, to je kaj za kmeta“, si bo morebiti kdo mislil.
es, ko bi od lepih besed postal kdo bogat, bi po zadnjih

Kaj je štrbunknil Štajerc Fihposa v Dravo?

(Ponatis dovoljen.)

Konec.

Mešetar Kajfež Gospodar prignal je torej do
kve vsakovrstne, njemu vsaj do takrat podložne,
ogljive živince, ni pa vedel, da je Fihpos v cerkvi, ki
to hinavsko moli za Štajerčovo dušo, ktera mu je
liko lepih nad izpodnesla, namesto da bi bil po
ih sejmihi njegovo živinco spremljal, ker brez Fih-
sa (po domače živinski potni list) se še kozel ali
štrun ne da v denarje spraviti.

Živina dospevša do žaklja, ga je začela obdelo-
ti in cukati na vse strani tako da se je Štajerc
praj prevrnul.

„Oh joj!“ vzdihnil je sedaj v žaklju Štajerc, „jaz
ni še tako mlad, pa naj bi že sedaj kar topel šel
v nebesa!“

„In jaz, preganjeni ubožec, ki že 35 let meše-

„Štajerčevih“, številkah že vsi stajarski kmetje bili milijonarji.
Toda „Štajerc“ slepi z besedami, on si misli, da imajo njegovi
bralci v glavi proseno kašo mesto možganov.

Mi bomo pa tako predrzni in bomo s svojo kmečko
pametjo pokazali: 1. Da gospodje pri „Štajercu“ drugače pišejo
pa drugače delajo; 2. kar „Štajerc“ pametnega in dobrega
obeta, za to se že naša stranka bojuje več kot 50 let, pa za-
grizeni sovražniki nam ne dajo, kar nam gre; 3. nekatere „Šta-
jerčeve“ obljube so nemogoče in zato nespametne. Iz vsega
sledi, da je „Štajerc“ velikanski slepar, kakorsnega ni lahko
najti na svetu.

Ko človek bere „Štajerčeve“ obljube, se nehote spomni
tistega evangelija, kako je hudič skušal Kristusa. Peljal ga je
na silno visoko goro in mu je pokazal vsa kraljestva, njih bo-
gastva in veličastva rekoč: Vse to bom tebi dal, če pred me
padeš in me moliš. Ko bi bil Kristus navaden človek in bi
se dal zapeljati, ali mislite, da bi mu hudič res vse to dal?
Kaj še! Saj ni bilo njegovo, on je lagal, mesto bogastva in
slave bi ga bil dobil v svoje peklenske kremplje. Gospod pa
ga je odločno in modro zavrnil. „Poberi se satan!“ Tako reci
tudi ti, pošteni krščanski slovenski kmet ptujskemu zapeljivcu:
„Poberi se iz moje hiše, ti giftna krota lažnjiva!“

Mi prašamo torej, kaj je „Štajerc“ naredil, da se
ga tako grdo žali! Smo mi li kmete nalagali? Ne!
Vsak kmet, ki je „Štajerčev“ kmetski program bral,
mora reči, „Štajerc“ ima prav, ako se ta program
izpelje, potem bode kmet zopet živeti zamogel in

tarim s svojo živino, ki mi je nekaj tako lepe kraj-
carčke nosila, se mi izneverja! Jaz ki me danes vse
zaničuje, kateremu se je nekaj vse uklanjalo, jaz še-
pavi, plesnjivi starček, ki mi je že zdavnej čas bilo,
da bi me kdo pognal v krtovo deželo, — jaz, še
vedno ne morem v nebesa!“ zdihoval je življenja siti
Kajfež.

Odveži žakelj! zakliče Štajerc. Zmuzni se mesto
mene ti v žakelj, in tako boš kmali prišel v ne-
besa!

„Ja, tje bi jaz presrečno rad prišel, (samo zaslu-
žil nisem, si na tihem šepeta) pravi Kajfež in odveže
žakelj, Štajerc pa hitro iz njega skoči.

„Ali hočeš poslej ti paziti na živino?“ reče še
Kajfež in smukne v žakelj, katerega je Štajerc hitro
zavezal, in potem živino odgnal.

Kmali potem pride iz cerkve Fihpos. Zadel je
svoj žakelj zopet na rame, četudi se mu je zdelo, da
je isti ložji postal, ker Kajfež še polovico tako težek
ni kakor Štajerc. „Kako je vender lahki postal! Ja,

nobene stiske več trpel. Nesramni „Fihpos“ pa dela ravno tako, kakor da bi vsak kmet, ki se za svoje koristi poteguje, svojo dušo hudiču prodati hotel.

Povej nam pa ljubi „Fihpos“, so-li tudi gospodje duhovniki, kateri so pretekli mesec na Dunaju skupaj prišli in večje dohodke zahtevali, svoje duše prodali hudiču? So-li gospodje advokati svoje duše prodali hudiču, ker so se vsi, slovenski, nemški, polski in češki zbrali, da bi še višje „tarife“ za sebe nastavili? So-li uradniki svoje duše vragu zapisali, ko so zvišanje svojih plač zahtevali in katere so tudi dobili?

Duhovniki, advokati, uradniki, zdravniki, učitelji, in obrtniki, vsi se združijo in delaje za svoj žep, samo kmet, misli „Fihpos“, naj gre skušnjavcu iz poti in Boga hvali, ako za vse druge stanove — plačevati sme.

Ali nimajo vsi stanovi enega Boga in ali nas ne obseva isto solnce? zakaj bi ravno molčati mogel kmet in v nič priti, med tem ko vsi drugi svojih koristi iščejo? Ljubi „Fihpos“! nam se zdi, da si ti tisti hudobni sovražnik, ki kmeta s svojimi lepimi besedami ujeti skušaš, da bi ga potem njegovim sovražnikom prodal.

Ako pa „Fihpos“ pravi: „Štajerc“ je sam ubog zlodej, on ne more kmetom nič dati, kar jim obljublja, ima tu „Fihpos“ prav. Ne! „Štajerc“ ne more kmetom pomagati, ampak kmečki stan sam si zamore svoj žalostni položaj zboljšati, in sicer s tem, da skupaj drži in primerne zahteve stavi. „Štajerc“ pa je vzlic temu prijatelj kmečkemu stanu, ker on mu o njegovih koristih razlaga in kaže pot, po kateri mu je hoditi.

Vojna v Južni Afriki.

Vse kaže da vojne še ne bo tako kmali konec in da so se za Angleže uprav šele sedaj pričeli slabi časi. Proklamacija angleškega generala Kitchenerja, ki je zahteval da se morajo Buri s 15. septembrom podati ni nič pomagala, pač pa Bure še bolj razsкаčila da se

to je zato, ker sem poslušal v cerkvi psalme in molil!“ Šel je proti vodi, ki je ravno takrat še posebno narastla, in meni nič tebi nič, vrgel starega Kajfeža Gospodarja z žakljom vred v Dravo, in mu še, ko je nekaj časa žakelj še po vrhu vode se nekaj obotavljal, Fihpos pa mislil da je Štajerc notri, zaklical: „No sedaj imaš pa vendar enkrat dosti, in ne boš me več vodil za nos!“

Sedaj, poln rajskega veselja, korakal je prav široko Fihpos domov; ali ko pride do kraja, kjer se dva pota križata, srečal ga je Štajerc, ki je vso ono živino gnal proti svojemu domu.

„Teremtete, kaj pa je zopet to?“ „Ali te nisem vtopil?“ pravi Fihpos.

„Ja,“ odgovori mu Štajerc, „ti si me pač vrgel v vodo!“

„Ali kje pa si ti vso to živino dobil?“ ga vpraša Fihpos.

„To je morska živat!“ se odreže Štajerc. Jaz ti hočem to povest povedati in se ti ob enem prav lepo

poslej še z mnogo večjo hrabrostjo branijo, pa ne samo branijo, temveč začeli so kar naravnost strahovito Buri gleže napadati. Vsaki dan se slišijo nove zmage Buri. Zdaj jim nekaj železničnih vlakov spustijo v zrak in poberejo iz njih živila in municijo, zdaj jim vzamejo par kanonov, zdaj zopet jih tam deset, tam dvajset, tam sto postrelijo in vjamejo, Angleži pa so vsi zmedeni in se ne vejo pomagati na nobeno stran čet, jih je 20 krat več. Buri dobivajo vedno več vojakov, ustašev iz Holandije in drugih krajev, tako da seto da jih je sedaj že dokaj čez 25 tisoč pod orožjem.

Angleške čete v Afriki se ne vračajo več domov, nego odideta celo dve nove kompanije iz Londona v Afriko. Vlada ima radi obnovitve vojne velike skrbi, 200.000 mož je tako razkropljenih in raztresenih, Buri jih sedaj ni možno dovelj naglo koncentrirati. „Daily Graphic“ poroča: Najresnejša poročila prihajajo gotovo o položaju v Kaplandiji. Dasi so vesti jako redke, ni je bati, da stvar Burov v koloniji prej pridobiva se izgublja. Bure podpirajo dejanjsko holandski farmerji ter dajejo novih rekrutov. Angleške čete pa se bodo jejo kakor bi bile v sovražni deželi, dasiravno je Kaplandija angleška. Glavna težava za Angleže je dovoz zadostnega števila izvežbanih vojakov, kaj Buri so porušili že toliko mostov in tirov, zasedli važne pozicije, da železnice kmalu ne bodo mogle več stati. Zato pa tare angleško vlado huda skrb. Burski general Botha v Natalu, burski general Dewer v Kaplandiji, ustaja na vseh koncih in krajih, tak je sedaj položaj. Buri so prenesli torišče vojne zopet na angleška tla, kjer imajo na razpolago dovelj živil. Opustošene pokrajine so prepustili Buri Angležem, z Buri pa so se sami polastili angleških. Kolik strah imajo Angleži, da se končno polaste Buri celo Kaplandije in drugih luk ob obali Južne Afrike, kaže dejstvo, in so zbrali ondi veliko število bojnih ladij. V Kaplandiji stoji 15000 Holandcev ustašev pod orožjem. Zlasti mnogo ustašev se je pridružilo Burom v okraju Shute land. Vojna se je s povratkom južnoafrikanse

zahvaliti, da si me vrgel v vodo, ker skoz to pot sem še bolj bogat! Mene je res nekoliko skrbelo, da si me ti z mosta prekucnil doli v mrzlo vodo. Brez sem se potopil kmalu na dno, ali udaril se nisem kajti pod vodo raste lepa, mehka trava. Na to se padel in žakelj se je sam nemudoma razvezal, in mi je stala lepa deklica, vila nasproti, me tako ljube njivo prijela z belo nedolžno ročico za roko in mi rekla: „Ali si ti ljubi, vrli Štajerc?“ Najprvo dam že tukaj nekaj živinice, pol ure dalje dobiš še veliko veliko čredo, kar vse ti jaz, ker si res „fejst kerio vse podarim!“ No, sedaj sem tudi ob enem zapazil da je tudi pod vodo prostor, kjer je mnogo zakladov in biserov, in da je še mnogo ljudstva, ki še živi mokri temoti. Tam se nahajajo tudi še korenjaki take stvari, ki se sedaj še v grapah in valovih najdejo!“

„Glej ga Štajerca! zakaj si pa tako hitro dan prišel?“ ga vpraša presenečeni Fihpos. „Tega jaz na storil, če je tam doli tako krasno!“